

Ja eller nej til atomkraft

Gennem de sidste par år har gæsterne i Steno Museets udstilling *Det nysgerrige menneske* kunnet give deres besyv til det overordnede spørgsmål om atomkraft. Under coronanedlukningen i foråret 2020 kikkede museologisk praktikanter Nina Borgbjerg Møller nærmere på svarene.

Atomkraft er et emne, som har været igennem mange debatter. Det skyldes givetvis, at mange har en stærk holdning til emnet – enten i den ene eller anden retning.

For at stimulere til at overveje og tage stilling til sagen bliver museets gæster i afsnittet om radioaktivitet

og de tilhørende dilemmaer i udstillingen *Det nysgerrige menneske* bedt om at tilkendegive deres egen holdning til atomkraft. Ved en væg ses overskriften “Ja eller nej til atomkraft?”. Gæsterne har her mulighed for at skrive deres egen holdning til atomkraft på et kort og hænge dette på væggen. Det er disse kort, jeg har undersøgt som museologisk praktikanter ved Science Museerne.

Dette har ført til en række, interessante konklusioner.

Resultaterne

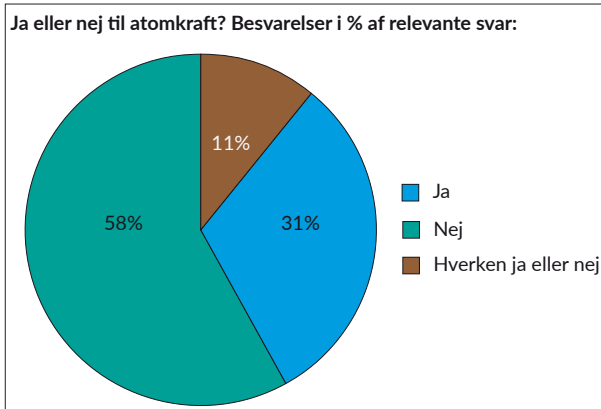
I alt er der indsamlet 2715 besvarelser, heraf 2243 relevante svar. Dvs. 472 af be-

svarelsene indeholdt ikke et svar på det stillede spørgsmål.

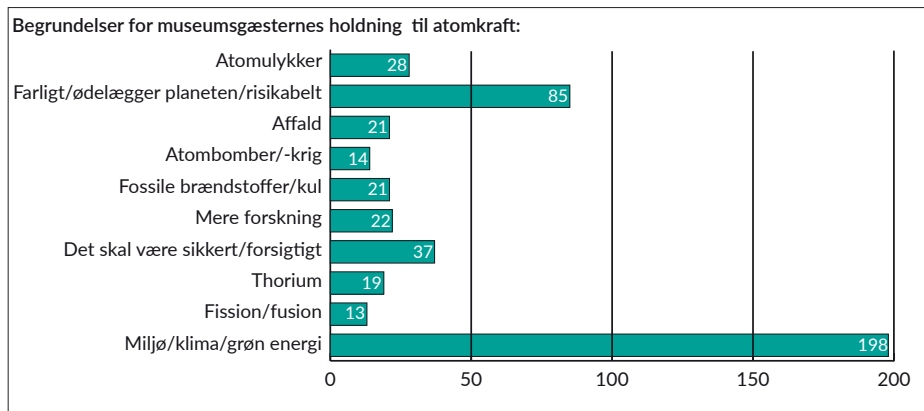
Der er et tydeligt flertal af nej-svar, altså gæster, som er imod atomkraft. Knap en tredjedel er for atomkraft, mens lidt over en tiendedel hverken har svaret ja eller nej. Sidstnævnte kategori dækker over svar som “ved ikke”, “både ja og nej”, “måske” mv.

Ud af de 2243 besvarelser har 451 uddybet deres svar. Dette svarer til en femtedel af de relevante svar. På figur 2 ses en kategorisering af disse uddybende besvarelser og hvilke tematikker, der indgår i dem. Der er en klar overvægt af begrundelser som omhandler klima, miljø og grøn energi. Dette hænger meget sammen med klimadebatten, som også fylder meget i vores samfund i dag. Og dette emne ses i alle typer af besvarelser. Ja-sigerne ser atomkraft som værende godt (og næsten nødvendigt) for klimaet. Nej-sigerne ser, at vi hellere kigger efter andre, alternative energikilder.

Udover klima og alternativ energi er begrundelserne for ja baseret omkring ni-

Figur 1. En stor del af de relevante svar er imod atomkraft, mens knap en tredjedel er for atomkraft.

Figur 2. Svarene indeholder en række forskellige begrundelser. Den klart største del af svar med begrundelser omhandler klima og grøn energi.

veuet af sikkerhed i dag, muligheden for thoriumreaktorer og en øget viden omkring atomkraft. Begrundelserne forsøger at rationalisere den frygt, mange har for atomulykker, og opstiller grunde til, at vi kan se

på atomkraft med nye øjne i dag.

For dem, som siger nej til atomkraft, er det ofte med begrundelser om faren ved atomkraft i form af risiko for atomulykker, men også brugen af affald til atom-

bomber. Flere nævner også, at der findes mange andre alternative energikilder med en lavere risiko end atomkraft. Disse besvarelser er også meget reflekterende, og flere af gæsterne bringer en viden om historiske kata-

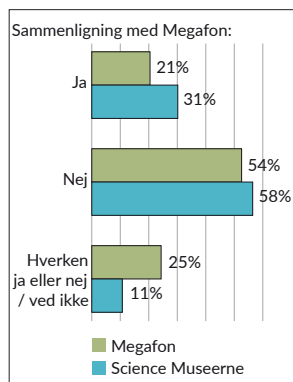
Figur 3. Man kan konkludere en række ting ud fra denne undersøgelse af museumsgæsternes holdning til atomkraft. Aktuelle debatter som klima og risici ved atomkraft fylder meget i deres begrundelser; og de er generelt meget vidende i deres svar. Udstillingen og dette formidlingstiltag virker til at fordre til refleksion over spørgsmålet om atomkraft.

strofer som Hiroshima og Tjernobyl ind i deres svar.

Det ser ud til, at flere af museets gæster besvarer spørgsmålet ud fra en viden, som de i forvejen har om feltet. Flere af svarene havde længere begrundelser, som trak på ikke blot en viden fra udstillingen, men også noget som går ud over dette. I udstillingsafsnittet er atomulykkerne også nævnt, hvilket kan være med til at huske folk på den risiko, som atomkraften kommer med. Også demonstrationer om stråling, og hvor meget der skal til for at blokere det, kan have en effekt på gæsterne.

Folkeoplysning der virker

I 2010 lavede Megafon en undersøgelse, hvor man spurgte ind til danskernes forhold til atomkraft, se fi-

Figur 4. Steno Museets gæster lader til at have den nødvendige viden til at tage stilling til atomkraft.

gur 4. Hvis man sammenligner med besvarelserne i udstillingen, kan man se en helt speciel, signifikant forskel. Antallet af ja og nej stemmer meget godt overens, dog med en stigning ved ja-svar. Men det særligt interessante er antallet af hverken-eller/ved ikke svar.

Ved Megafons undersøgelse svarede 25% procent “Ved ikke”, altså hverken for eller imod. Tallet for dette ved besvarelserne på Steno Museet ligger på 11%, altså mere end en halvering af disse svar. Man kan derfor antage, at gæsterne på tidspunktet af besvarelsen havde nok viden til at tage stilling til spørgsmålet og se sig enten for eller imod atomkraft.

Forudsætningerne for Megafons undersøgelse er os ukendte, men det er en interessant observation og refleksion, om det betyder noget, at gæsterne netop står i et vidensformidlende rum. Et rum hvor de netop er blevet præsenteret for en relevant viden, og om dette påvirker deres tillid til deres eget svar på spørgsmålet.

Nina Borghjerg Møller

Da jeg fløj med en Walkman

Mary Marie Kromann indvier os i sine tanker om rejser og hverdagsteknologi.

Vi har igennem flere år indsamlet såkaldt hverdagsteknologi på Steno Museet. Hverdagsteknologien er den form for apparatur, som vi

alle i større eller mindre grad omgiver os med, og som kommer i forskellige former og med forskellige funktioner.

Dedikerede maskiner og multifunktion

Vi har alle, alt efter hvor

gamle vi er, og hvem vi er, erindringer om fastnettelefoner, fjernsynsapparater, skrivemaskiner, også elektroniske, der kunne “huske” en linje eller to tilbage. Nogle af os husker computere baseret på DOS og mobiltelefoner, der var på stør-